

AKADEMİK GÖRÜŞ

"Felsefenin Işığında Hakikati Aramak"

MS 2. YÜZYIL - MS 15. YÜZYIL FELSEFESİNDE İNANÇ İLE AKIL İLİŞKİSİ

Hazırlayan: İlker ÜNSAL

Hristiyan Felsefesinde İnanç - Akıl İlişkisi

Bu dönemde akıl (felsefe) ve inanç (din) arasındaki ilişki, filozofların farklı sloganlarıyla şekillenmiştir:

"Akıl almaz olduğu için inanıyorum." (Tertullianus):

İnancın getirdiği öğretiler o kadar olağanüstü ve akıl sınırlarının dışındadır ki, sırf bu yüzden bile gerçektirler. Aklın bu alanda yapabileceği bir şey yoktur.

"Anlayabilmek için inanıyorum." (Clemens ve Augustinus):

İnanç her şeyin temelidir. Ancak inandığımız şeyleri kavrayabilmek, açıklayabilmek ve aydınlığa kavuşturmak için akla ve felsefeye ihtiyacımız vardır. Akıl, inancın bir yardımcısıdır.

"İnanmak için biliyorum." (Aquinalı Thomas):

Felsefe (akıl) ve teoloji (inanç) tamamen ayrı iki dünyadır. Aklın kanıtlayabileceği şeyler başkadır, inancın hakikatleri başkadır. İkisi birbirinin alanına karışmamalıdır.

İslam Felsefesinde İnanç - Akıl İlişkisi

İslam dünyasında kelamcılarının (teologların) ana hedefi, Kur'an'daki inanç ilkelerini akıl yoluyla temellendirip diğer görüşlere karşı savunmaktır. Bu ilişki üç temel yaklaşımla açıklanır:

✓ Nakilci (Haberci) Yaklaşım:

Tek mutlak bilgi kaynağı "Nas"tır (Ayet ve Hadisler). Akıl, dinî konularda söz söyleyemez ve yorum yapamaz. En iyisi dini tartışmalarda susmak ve sadece yazılı metne (nakile) teslim olmaktır.

✓ Akıl Merkezli Yaklaşım:

Gerçek bir inanç, akılı ikna etmelidir! İslam'ın temel inançları ancak akli kanıtlarla ve mantıkla tam olarak kavranabilir. Akıl ve vahiy kol kola yürür.

✓ Kalp Fiilleri Yaklaşımı:

İnanç sadece mantık veya yazılı kural meselesi değildir; inanç doğrudan kalbin (iradenin ve duyguların) eylemidir. Bu yaklaşım, inancın ahlaki ve duygusal boyutunu merkeze alır.

© 2024 Akademik Felsefe Yayınları • Tüm Hakları Saklıdır